

Verzonden: 23 januari 2024

Zaak 2023-212

Datum uitspraak: 6 december 2023

Uitspraak van het College van beroep voor de examens inzake het geding tussen:

appellant

en

de Commissie voor de examens van de Open Universiteit, gevestigd te Heerlen, verweerster.

1. Procesverloop

- 1.1 Bij beslissing van 14 september 2023 heeft de Commissie voor de examens aan appellant medegedeeld dat hij niet in voldoende mate heeft voldaan aan de eisen die worden gesteld aan het tentamen van de cursus RB1302, Materieel strafrecht. Het door appellant behaalde resultaat is een 3,7.
- 1.2 Verweerster en appellant zijn niet gekomen tot een minnelijke schikking. Appellant heeft per e-mail van 10 november 2023 aangegeven zijn beroep te willen doorzetten, waarna verweerster een verweerschrift heeft ingediend.
- 1.3 Het College heeft de zaak ter zitting behandeld op 6 december 2023, waar namens verweerster de heer mr. drs. R.W. Timmers, examinator van de cursus RB1302, Materieel strafrecht en mevrouw mr. M.F.R.H. Ruijschop, ambtelijk secretaris van de Commissie voor de examens, via videobelverbinding hebben deelgenomen aan de hoorzitting. Appellant heeft tevens via videobelverbinding aan de zitting deelgenomen.

2. Overwegingen

Het beroep van appellant

- 2.1 Appellant is het niet eens met de beslissing van 14 september 2023 en is van mening dat hem een hoger cijfer toekomt.
- 2.2 Appellant motiveert per betwiste tentamenvraag waarom meer punten dienen te worden toegekend aan het door hem gegeven antwoord:
 - 2.2.1 Ten aanzien van vraag 1a voert appellant onder verwijzing naar de tentamentraining aan dat casussen op het tentamen op meerdere manieren geïnterpreteerd kunnen worden. Een interpretatie die afwijkt van het modelantwoord is niet per definitie fout, mits consequent doorberedeneerd. Hoewel appellant met zijn antwoord een andere weg inslaat dan het modelantwoord weergeeft, is hij van mening dat hij zijn antwoord logisch en consequent beredeneerd. Hiervoor hadden punten moeten worden toegekend. Tevens benoemt appellant welke elementen uit het modelantwoord volgens hem ook in zijn antwoord voorkomen, zoals het benoemen van het juiste wetsartikel. Appellant is van mening dat voor dit antwoord 17 punten hadden moeten worden toegekend.

- 2.2.2 Ten aanzien van vraag 1b benoemt appelland welke onderdelen van het modelantwoord terugkomen in zijn antwoord. Tevens voert appelland aan dat er in de literatuur discussie bestaat over de interpretatie van artikel 300 lid 1 Wetboek van Strafrecht. Appelland is bij de beantwoording uitgegaan van een andere opvatting dan in het modelantwoord wordt weergegeven. Zijn gegeven antwoord is daarmee correct.
- 2.2.3 Ten aanzien van vraag 2a benoemt appelland welke onderdelen van het modelantwoord terugkomen in zijn antwoord. Tevens heeft appelland een relevant arrest en de bijbehorende rechtsregel genoemd in zijn uitwerking. Eén arrest heeft appelland niet bij naam genoemd, maar hij beschrijft wel de relevante rechtsregel. Tot slot trekt appelland de juiste conclusie. Appelland is van mening dat aan het door hem gegeven antwoord 18 punten moeten worden toegekend.
- 2.2.4 Ten aanzien van vraag 2b betoogt appelland dat alle componenten van het modelantwoord in zijn antwoord zijn verwerkt. Hoewel hij bijvoorbeeld “uiterlijke verschijningsvorm” niet expliciet benoemt, beschrijft hij dit wel en koppelt dit aan feiten uit de casus. Appelland is van mening dat voor het gegeven antwoord het volledige puntenaantal dient te worden toegekend.
- 2.2.5 Ten aanzien van vraag 3 benoemt appelland welke elementen uit het modelantwoord terugkomen in het door hem gegeven antwoord, zoals het benoemen van het juiste wetsartikel en verschillende relevante arresten. Hij is van mening dat uit zijn antwoord voldoende blijkt dat hij het leerstuk omtrent ‘deelname’ heeft begrepen en kan toepassen. Hij trekt ook de juiste conclusie.
- 2.2.6 Ten aanzien van vraag 4 betoogt appelland dat zijn antwoord voor wat betreft de ‘conditio sine qua non-theorie’ overeenkomt met het modelantwoord. Tevens heeft hij in zijn antwoord de ‘causa proxima theorie’ goed inhoudelijk weergegeven en de kritiek op deze theorie benoemd. Hoewel hij de ‘adequatietheorie’ vollediger had kunnen omschrijven, vindt hij het gegeven puntenaantal te laag. Appelland is van mening dat voor het gegeven antwoord 12 punten hadden moeten worden toegekend.
- 2.3 Ter zitting heeft appelland aangevoerd dat de onderhavige cursus niet kan worden beoordeeld aan de hand van exacte regels, maar dat casussen op verschillende manieren beoordeeld kunnen worden. Ondanks toepassing van de in de tentamentraining aangereikte IRAC-methode, worden geen punten toegekend aan antwoorden van appelland waarbij de conclusie afwijkt van het modelantwoord. Dit is volgens appelland niet correct. Appelland heeft zijn beroepschrift tevens voorgelegd aan juridisch professionals en onderwijsdeskundigen, die volgens hem onderschrijven dat zijn tentamenwerk te streng beoordeeld is.
- 2.4 Ten aanzien van de beroepsprocedure, voert appelland aan dat hij een moment mist waarop hij met de examiner een inhoudelijk debat kan voeren over het schriftelijk verweerschrift. Tijdens het gesprek in het kader van de minnelijke schikking was er naar mening van appelland geen mogelijkheid om in debat te treden over zijn beroepschrift, omdat hij niet vooraf wist hoe de examiner tegenover zijn beroep stond. Dit was naar mening van appelland wel mogelijk geweest, als hij het schriftelijk verweer van de examiner voorafgaand aan het minnelijk schikkingsgesprek had ontvangen. Nu ontving hij het verweerschrift pas op 17 november 2023 en had hij onvoldoende tijd om hier voorafgaand aan de hoorzitting op te kunnen reageren.

Het standpunt van verweerder

- 2.5 Verweerder betoogt dat op verschillende manieren naar een casusvraag kan worden gekeken. Als het toetsingskader juist wordt toegepast, maar feiten worden anders gewogen, kunnen in bepaalde gevallen naar rato punten worden toegekend. In algemene zin heeft de examiner echter gezien dat appelland ofwel slechts feiten uit de casus herhaalt, ofwel een arrest aanhaalt, maar daarbij niet de (juiste) uit het arrest blijkende rechtsregel noemt, ofwel dat toepassing van kennis op de casus ontbreekt. Zodoende kan niet worden gekomen tot een voldoende beoordeling van het tentamen.

- 2.6 Verweerster heeft per betwiste vraag en met verwijzing naar concrete punten uit het antwoordmodel toegelicht hoe de puntentoekenning tot stand is gekomen:
- 2.6.1 Ten aanzien van vraag 1a voert verweerster aan dat appelland de vraagstelling niet heeft gevolgd en zodoende een andere vraag heeft beantwoord dan gesteld is. In de vraagstelling is reeds gegeven dat sprake is van 'noodweereexces' en de student dient te beargumenteren waarom dit zo is. Appellant heeft in zijn antwoord echter beredeneerd dat geen sprake is van 'noodweereexces'. Verweerster heeft gemotiveerd weergeven welke onderdelen uit het modelantwoord ontbreken in het door appellant gegeven antwoord. Tevens heeft appellant in zijn antwoord een uitwerking opgenomen van een arrest, maar deze uitwerking volgt niet uit dat betreffende arrest. Voor het gegeven antwoord konden niet meer punten worden toegekend dan reeds waren gegeven.
 - 2.6.2 Ten aanzien van vraag 1b betoogt verweerster dat essentiële onderdelen van het modelantwoord ontbreken in het door appellant gegeven antwoord. Hierdoor kunnen voor de uitwerking van appellant niet meer dan 4 punten worden toegekend.
 - 2.6.3 Ten aanzien van vraag 2a heeft verweerster gemotiveerd aangegeven welke essentiële onderdelen van het modelantwoord ontbreken in het door appellant gegeven antwoord. Door appellant gehanteerde bewoordingen zijn onvoldoende specifiek om onder de juridische terminologie en dogmatiek te kunnen worden geschaard. Er kunnen niet meer punten worden toegekend aan het gegeven antwoord.
 - 2.6.4 Ten aanzien van vraag 2b betoogt verweerster dat appelland geen correct en volledig toetsingscriterium in zijn antwoord heeft beschreven. Uit de genoemde arresten worden alleen feiten weergegeven, maar geen rechtsregel, hetgeen juist essentieel is voor de beantwoording. De term 'voornemen' komt niet voor in het door appellant gegeven antwoord en appelland heeft aan dit vereiste ook niet in termen van juridische opzet getoetst. Voor het gegeven antwoord kunnen niet meer dan 11 punten worden toegekend.
 - 2.6.5 Ten aanzien van vraag 3 betoogt verweerster dat de arresten die appelland heeft aangehaald, niet relevant waren voor de beantwoording van de tentamenvraag, omdat deze geen betrekking hebben op het leerstuk uit de casus. Verweerster heeft gemotiveerd aangegeven welke essentiële elementen, zoals het toetsingskader, ontbreken in het door appellant gegeven antwoord. In zijn antwoord heeft appelland stappen overgeslagen in de beredenering en het antwoord steunt op overwegingen die toezien op het verkeerde leerstuk. Desondanks is voor het bereiken van de juiste conclusie één punt toegekend. Voor het antwoord konden in zijn geheel niet meer dan 8 punten worden toegekend.
 - 2.6.6 Ten aanzien van vraag 4, kent verweerster naar aanleiding van het beroepschrift alsnog één extra punt toe voor het gegeven antwoord, omdat uit het gegeven antwoord valt op te maken dat de student de materie begrijpt. Voor het overige ontbreken essentiële onderdelen in het door appellant gegeven antwoord, waardoor geen verdere punten kunnen worden toegekend.
- 2.7 Ten aanzien van de methode van beoordeling, licht de examiner toe dat het tentamen wordt nagekeken door een team van docenten. In het kader van het beroepschrift heeft de examiner het tentamen nogmaals integraal bekeken. De examiner voert aan dat het slagingspercentage onder de studenten die het tentamen hebben afgelegd 64% is. Voor alle zes de tentamenvragen ligt de p-waarde, die een indicatie geeft van de validiteit en betrouwbaarheid van tentamenvragen, gemiddeld op 0,57 is. Dit valt binnen de door de OU gehanteerde marges (0.25-0.90, waarbij een score van 0.50 optimaal is).
- 2.8 Verweerster voert aan dat een inhoudelijke discussie gedurende de beroepsprocedure, anders dan appelland stelt, wel degelijk mogelijk is. Hiervoor is ruimte tijdens het gesprek in het kader van de minnelijke schikking, naar aanleiding van het verweerschrift en tijdens de hoorzitting. Op 8 november 2023 heeft een gesprek tussen partijen plaatsgevonden, waarbij standpunten over en weer zijn uitgewisseld.

Het oordeel van het College

- 2.9 Het College stelt voorop dat de taken en bevoegdheden van het College niet strekken tot het opnieuw beoordelen van de beslissing van verweerster. Het College toetst of de beslissing voldoende zorgvuldig tot stand is gekomen en of deze voldoende is onderbouwd. Dit brengt met zich dat de beslissing van verweerster slechts voor vernietiging in aanmerking komt als deze in strijd is met enige regel van geschreven of ongeschreven recht.
- 2.10 Het College is, toetsend binnen de hierboven aangegeven grenzen, op grond van de gedingstukken en het verhandelde ter zitting en op grond van de door verweerster verstrekte onderbouwing, van oordeel dat de beslissing van verweerster in rechte standhoudt. Dat oordeel berust op de volgende overwegingen:
- 2.10.1 Het College stelt vast dat de beoordeling van de vragen tot stand is gekomen op basis van een antwoordmodel en dat deze kenbaar is voor appelland. De beoordeling is puntsgewijs en uitvoerig telkens met concrete verwijzing naar de relevante punten uit het antwoordmodel toegelicht door de examiner. Het College volgt de toelichting van de examiner dat – zoals appelland zelf ook stelt – een antwoord waarbij het toetsingskader juist wordt toegepast, maar feiten anders worden gewogen toch (naar rato) punten kan opleveren. Echter heeft de examiner in voldoende mate toegelicht welke essentiële elementen in het door appelland gegeven antwoord ontbreken, dat in veel gevallen het (juiste) toetsingskader ontbreekt en waarom niet meer punten kunnen worden toegekend.
- 2.10.2 De examiner heeft toegelicht dat meerdere docenten het tentamenwerk van appelland hebben nagekeken en dat de examiner het tentamen nogmaals heeft bekeken in het kader van de beroepsprocedure. De examiner heeft op deugdelijke wijze betoogt waarom niet meer dan één punt extra aan het tentamen van appelland kan worden toegekend.
- 2.10.3 Ten aanzien van het slagingspercentage, begrijpt het College dat de p-waardes van het onderhavige tentamen boven de kritieke grens zitten.
- 2.11 Ten aanzien van het punt van appelland, dat hij onvoldoende mogelijkheid had om inhoudelijk op het verweerschrift te reageren, overweegt het College dat aan verweerster termijnen werden gesteld om het verweerschrift aan te leveren en dat verweerster aan deze termijnen heeft voldaan. Het stond appelland vrij om hierop – binnen de regels van de goede procesorde – voorafgaand aan de hoorzitting of ter zitting te reageren.

Conclusie

- 2.12 Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat het beroep ongegrond is. Appelland krijgt geen gelijk en de beoordeling van het tentamen blijft in stand.

3. Beslissing

Het College

Rechtdoende:

verklaart het beroep ongegrond.

Deze uitspraak is gedaan door mr. T. Dohmen, voorzitter, en dr. R. van Bree, dr. O. Firssova, H.C.E. Pepels en drs. I.V. Storm-Stevelmans, leden, in tegenwoordigheid van mr. A.L.H. Soons-Koopman als plaatsvervangend secretaris

w.g. de plaatsvervangend secretaris,

w.g. de plaatsvervangend voorzitter,

mr. A.L.H. Soons-Koopman

mr. T. Dohmen

voor eensluidend afschrift,

mr. A.L.H. Soons-Koopman

Als u het niet eens bent met dit besluit van het College van beroep voor de examens, kunt u binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS), Postbus 20019, 2500 EA Den Haag of via het [webformulier](#). Alle informatie daarover vindt u op de website www.raadvanstate.nl/studentenzaken/.